

KEKO –verkosto – yhteistyöllä muuttuvan opettajuuden kehittämiseksi

1. Muutos kehittämisen taustalla

Kehittyvä ammattikorkeakoulun opettajuus – KECO –verkosto 2007-2009 toimii ammattikorkeakoulujen opettajuuden ja opettajan työn tukemisen kehittämiseksi. Mukana ovat lähes kaikki Suomen ammattikorkeakoulut omilla opettajuutta kehittäville osahankkeillaan.

Opettajuus on suurten muutosten kohteena ammattikorkeakouluille asetettujen uusien haasteiden ja tehtävien keskellä. Monissa tutkimuksissa on esitetty, kuinka ammattikorkeakoulun opettajuus on muuttunut viimeisten vuosien aikana ja minkälaiseksi opettajuus tulee edelleen muuttumaan. Opettajan työn suurimpia haasteita ovat työelämäyhteistyö, opetuksen ja tutkimus- ja kehittämistyön integrointi sekä asiantuntijuuden jakaminen yhteisöllisesti. Pedagoginen johtaminen kaipaa myös kehittämistä uudessa ja jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

KEKO -verkoston kehittämisteemoja ovat

1. opettajat työelämän kehittämistehtävissä
2. yhteisöllisyys opettajan työn rajapinnoissa ja
3. organisaation tuki opettajan työlle.

KEKO –verkostoa edeltäneen Ammattikorkeakoulujen opettajuuden verkostohankkeen (2004-2006) kehittämisteemoja olivat yhteisöllinen opettajuus ja opettajuus työelämän kehittämishankkeissa. Kolmanneksi teemaksi seuraavaan verkostohankkeeseen eli KECO –verkostoon nimettiin edellisten lisäksi organisaation tai johtamisen tuki opettajan työlle. Aihe onkin osoittautunut erittäin ajankohtaiseksi ja tärkeäksi verkostossa käytyjen keskustelujen ja teemaan kohdistuneen mielenkiinnon perusteella. Teemoja on tarkennettu ja ne on valittu tällä hetkellä korkeakoulujärjestelmän kehittämisessä ja muutoksessa esillä olevien ja ajankohtaisten, opettajuuteen liittyvien kehittämisaiheiden perusteella.

2. Mitä teemaryhmissä tavoitellaan?

Teemaryhmässä 1 (**Opettajat työelämän kehittämistehtävissä**) selvitetään, mitä opettajuus on ja miten se näyttäytyy työelämän kehittämistehtävissä opettajan työn näkökulmasta. Ryhmässä tarkastellaan, miten työelämän kehittämistehtävät suuntaavat ammattikorkeakouluopettajien työtä ja minkälaista uutta osaamista kehittämistehtävät edellyttävät opettajilta. Teeman taustalla ovat ammattikorkeakoulujen aluekehittämistyön sekä tutkimus- ja kehittämistyön tuomat muutokset opettajan työssä. Opettaja nähdään verkostojen ja rajojen ylittäjänä, rajanylityspaikkojen rakentajana sekä työelämäläheisyyden luojana kehittämishankkeissa. Teemaryhmän

osahankkeet ovat työelämälähtöisiä, joissa integroidaan tutkimus- ja kehittämistyötä opetukseen. Teemaryhmässä on tällä hetkellä mukana 10 osahanketta kahdeksasta eri ammattikorkeakoulusta.

Teemaryhmän 2 (Yhteisöllisyys opettajan työn rajapinnoissa)

tausta-ajatuksena on, että ammattikorkeakoulun opettaja on osana hetkellisiä, toiminnallisia asiantuntijayhteisöjä, jotka muodostuvat oman organisaation eri koulutusalojen ja/ tai työelämäkumppanien kanssa. Näissä yhteisöissä on tavoitteena löytää eri taustoista lähtevää yhteistä osaamista, luoda uutta osaamista ja monipuolistaa vanhaa sekä rakentaa yhteisöllisiä menetelmiä ja toimintaympäristöjä työelämän ja koulun rajapinnoissa. Opettajan erityisenä haasteena on huolehtia oppimisen ja osaamisen kehittymisestä ko. yhteisöissä. Teemaryhmässä on mukana 11 osahanketta kymmenestä eri ammattikorkeakoulusta ja SAMOK ry:stä.

Teemaryhmän 3 (Organisaation tuki opettajan työlle)

kehittämisen kohteina ovat ammattikorkeakoulujen johtamis- ja asiantuntijakulttuurit. Johtamisen haastetta pidetään johdon ja opettajien yhteisenä intressinä. Keskeisiä käsitteitä ovat jaettu johtajuus, jaettu asiantuntijuus ja oppiva organisaatio. Tausta-ajatuksena on, että ammattikorkeakoulun tulisi organisaationa mahdollistaa opettajan mosaiikkimainen työnkuva sekä rajapintaosaaminen ja -työskentely. Teemaryhmässä on mukana 15 eri osahanketta viidestätoista eri ammattikorkeakoulusta .

3. Ammattikorkeakoulut verkoston toimijoina

Ammattikorkeakoulut ovat ilmoittautuneet mukaan KEKO -verkostoon omilla osahankkeillaan valitsemalla teeman, joka parhaiten vastaa ko. kehittämishankkeen sisältöä. Teemaryhmien ohjaajiksi on kutsuttu ammatillisten opettajakorkeakoulujen yliopettajia, joita toimii verkostossa yhteensä kymmenen neljästä eri opettajakorkeakoulusta. KEKO -verkoston yhtenä tavoitteena onkin ammatillisten opettajakorkeakoulujen yhteistyön lisääminen ja kehittäminen. Teemaryhmien vetäjät suunnittelevat teemoittain ohjauksen sisältöjä ja toteutusta ja kokoontuvat lisäksi kaksi kertaa vuodessa työpajaan jakamaan asiantuntijuutta ja kehittämään yhdessä teemaryhmien ohjausta. Vetäjien tehtävänä on ohjata osahankkeiden toteutusprosesseja, ei niinkään sisältöjä, koska ammattikorkeakoulut toimivat itsenäisesti sisäisen kehittämistyönsä osalta.

Verkostotoiminta alkoi keväällä 2007 aloitusseminaarilla, johon kutsuttiin kakkien ilmoittautuneiden ammattikorkeakoulujen osahanketoimijat mukaan. Seminaarissa esiteltiin KEKO -verkoston suunnitelmia, sovittiin yhteisistä toimintatavoista, tapaamisaikatauluista ja esiteltiin alustavia osahankesuunnitelmia. Teemaryhmät kokoontuivat keväällä tai syksyllä 2007 teemoittain omiin ohjaustapaamisiinsa ja työskentelivät yhdessä myös marraskuun 2007 valtakunnallisen verkostoseminaarin yhteydessä. Jatkossa teemaryhmäläiset tapaavat 3-4 kertaa vuodessa käsittelemään osahankkeitaan, saamaan ja jakamaan ohjausta ja vertaistukea hankkeilleen

sekä verkostoitumaan toisten samankaltaisia kehittämishaasteita pohtivien kollegoidensa kanssa. Verkostoon voi koko ajan tulla mukaan uusia osahankkeita ja ammattikorkeakoulutoimijoita.

4. Yhteistyöllä tuloksia

Verkostotoiminnasta on kerätty palautetta sekä teemaryhmien vetäjiltä että osahanketoimijoilta. Vetäjien palautteen perusteella yhteistyö on ollut antoisaa käynnistynyt hyvin, vaikka osa vetäjistä oli alussa täysin vieraita toisilleen ja osa henkilöistä on vaihtunut. Vetäjät ovat suunnitelleet yhdessä teemaryhmätapaamisten tavoitteet, ohjelmat ja toteuttamissuunnitelmat. Toiminnasta raportoidaan projektipäällikölle vuosittain. Vetäjät toivoivat osahankeosallistujilta enemmän aktiivisuutta verkostotoiminnassa.

Osahanketoimijoiden palautteen perusteella parasta verkostotoiminnassa on ollut kokemusten vaihto, keskustelut, omien näkemysten laajentuminen, kannustavat vetäjät ja kollegoiden tapaaminen. Odotukset ovat kohdistuneet kollegiaalisiin keskusteluihin, henkilökohtaiseen ohjaukseen, oman organisaation saamiseen mukaan kehittämistoimintaan, johdon tukeen verkostotyölle ja toimintamallien luomiseen yhteistyössä. Verkostotoiminnasta kerätään jatkuvasti palautetta toiminnan kehittämiseksi ja tulosten hyödyntämiseksi.

KEKO -verkosto on mukana verkostohankeyhteistyössä (VeHa), jonka yhtenä tavoitteena on nostaa esille mahdolliset hankkeiden päällekkäisyydet. KEKO -verkostossa on pyritty hyödyntämään synergiaetuja mm. järjestämällä yhteistyössä kahden muun verkostohankkeen (AMKtutka, INTO) kanssa valtakunnallinen yhteisseminaari. Arviointitulosten perusteella seminaari onnistui erittäin hyvin ja yhteistyökokemukset olivat hyviä. Jatkossa järjestetään valtakunnallinen yhteisseminaari kerran vuodessa. Kehittämisteemojen päällekkäisyydestä käydään keskustelua sekä kehittämisverkostojen ohjausryhmissä että toimijoiden kesken jatkuvasti, jotta verkostotoiminnan tulokset hyödyttäisivät mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti kaikkien Suomen ammattikorkeakoulujen kehittämistyötä.

5. Tulokset julki

KEKO -verkostossa on tärkeää sekä kirjoittaa, julkaista että levittää tietoa syntyneistä kehittämis- ja tutkimustuloksista, jotta verkostotoiminnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Julkaisujen tavoitteena on myös hyvien käytänteiden ja tulosten levittäminen kaikkien ammattikorkeakoulujen käyttöön. Ensimmäinen yhteisjulkaisu on tekeillä ja se ilmestyy keväällä 2008. Julkaisussa kerrotaan KEKO -verkostosta, sen teemoista ja kuvataan jokainen osahanke, jotta meneillään oleva verkostotyö ja sen tulokset saadaan levitetyksi mahdollisimman laajasti ja tehokkaasti kaikkien käyttöön.

Lähteitä:

Opettajana ammattikorkeakoulussa 2006. Hannu Kotila (toim.). Edita. Helsinki.

www.amk-ope.fi

Aija Töytäri-Nyrhinen, TtL
projektipäällikkö
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Ratapihantie 13
00520 Helsinki
+358 50 569 4385
aija.toytari-nyrhinen@haaga-helia.fi